

NAŠI VOJÁCI

v zahraničí

NAŠI DOBROVOLNÍCI VE VÁLCE V PERSKÉM ZÁLIVU

V druhé polovině roku 1990 vznikla v oblasti Perského zálivu výbušná situace. Irácká vojska přepadla v srpnu Kuvajit a hrozila okolí značnou početní a vojenskou silou. Vznikla nejistota dalšího vývoje v této důležité oblasti světa.

Vzniklému „zlu“ bylo nutné v zájmu znovunastolení míru čelit. Do rychle vytvořené spojenecké koalice (celkem 26 států) v duchu OSN se zapojila i Česká a Slovenská Federativní Republika. Stalo se tak na základě prohlášení prezidenta ČSFR k situaci v oblasti Perského zálivu ze dne 23. 9. 1990 a doporučení ministra obrany. Návrh na vyslání speciální protichemické jednotky pro inkriminovanou oblast k nasazení v rámci mnohonárodních sil byl předložen Federálnímu shromáždění ČSFR, které s vysláním vyslovilo souhlas.

Základna čs. SPCHJ u města Hafar Al Batin
The base of Czechoslovak Anti-chemical Weapons Special Unit at Hafar al Batin, Saudi Arabia

V následujícím měsíci říjnu byl zahájen stmelovací výcvik ve Slaném a došlo k soustředění vybrané techniky a materiálu pro speciální protichemickou jednotku (dále SPCHJ). Volba na vytvoření SPCHJ nebyla náhodnou, vycházela ze znalosti struktury saúdsko-arabského vojska, které nedisponovalo jednotkami protichemické obrany.

Po dvouměsíčním soustředění vojáků-dobrovolníků byla jednotka připravena k nasazení. Sestávala z velitelství a štábu, tří protichemických odřadů, zdravotnického odřadu, roty týlového a technického zabezpečení, strážní roty, spojovací čety a skupiny učitelů protichemického zabezpečení a chemického materiálně technického zabezpečení. Celkový počet činil 169 vojáků s velitelem plk. Ing. J. Valo, který

Protichemický odřad při přesunu do Kuvajtu
One of the Czechoslovak army's anti-chemical weapons sections gets ready for redeployment in Kuwait

VOLUNTEERING TO SERVE IN PERSIAN GULF WAR

A turbulent situation arose in the Persian Gulf area in the second half of 1990. The Iraqi armies on the behest of Sadaam Hussein overran Kuwait and threatened more havoc in the region due to their great numbers and military might. The outlook for the future was uncertain in this important part of the world.

An evil power had to be restrained in the interest of re-establishing peace. A rapidly formed allied coalition in the spirit of the United Nations was joined by 26 countries including Czechoslovakia. That happened on the basis of a presidential decree dealing with the situation in the Persian Gulf area issued on September 23, 1990, with the recommendation given by the Defense Minister. A proposal to send a military anti-chemical weapons unit into the above-named region has been submitted to the Federal Assembly which approved the matter.

In the following month a training course has been initiated at a Slaný facility and selected technology and materiel has been assembled for the special anti-chemical weapons unit. The choice of the unit's type was not coincidental, the selection stemmed from knowledge that the Saudi armed forces did not possess such anti-chemical weapons teams.

Following a two-month course, the unit composed of soldier-volunteers has been ready for the assignment. It consisted of a command section the staff department, three anti-chemical weapons sections, a medical section, a guard company, a communications platoon and of a group of anti-chemical and chemical materiel protection instructors. Its total manpower was 169 persons and headed by Col. J. Valo who was well-acquainted with Middle East due to his several years of tenure at an Egyptian military school. During November a treaty was proposed and concluded between governments of Czechoslovakia and Saudi Arabia on activities of and conditions for the presence of Czechoslovak military specialists in Saudi Arabia. On December 10, a presidential decree has been issued to dispatch the anti-chemical weapons unit to Saudi Arabia. Its transport was provided by the U.S. Air Force on C-5 aircraft. Air transport was concluded on December 15 at the King Khalid City, some 500 kilometers from the Saudi capital Riyadh.

The deployment of the anti-chemical weapons unit prior to the outbreak of hostilities between Iraq and the Allied coalition in liberation of Kuwait:

As of January 1, 1991 the unit is deployed to fulfill assignments described in the treaty between Czechoslovak and Saudi governments; two sections are deployed in a rear support of two Saudi brigades some 40 kilometers from Iraqi and Kuwaiti frontiers. The remaining section and the medical team are stationed in the vicinity of King Khalid City in deep rear. (Their deployment is of the original humanitarian nature which has been the purpose of the mission within the area. The unit's assignment remains constant notwithstanding its place of deployment. Its special nature prevents it from participating in the fighting. Its commanding officer is directly subordinated to the Czechoslovak leadership, but strategically speaking its activities must be coordinated with the Allied command). The unit at its place of deployment attends to the following tasks in accordance with the intergovernmental agreement:

- implements chemical and radiation survey for Saudi armed forces;

- in the event of enemy's use of chemical weaponry supports the Saudi armed forces in lessening weapons effects to the extent given by unit's capabilities;

- warns Saudi population of impending chemical and radiation dangers and instructs Saudi personnel in the field of anti-chemical weapons protection including a provision for technological assistance.

▲ January 12 to 15, 1991. The unit is supplied with remainder of its chemical, medical, technical and rear-guard materiel vital for unit's the presence and its assignments fulfillment.

▲ January 15, 1991. Expiration of the UN ultimatum, expectation of the outbreak of hostilities between Iraq and the Allies coalition. The Czechoslovak unit is ready to meet any challenge.

The unit's deployment in the Operation Desert Storm:

▲ At the outbreak of war more immeasurable demands were placed on the unit's performance. Small numbers of personnel (less than 20 persons in each section) had to concurrently secure continuous monitoring, operate a laboratory and have a team on standby for immediate intervention in a case of attack. Reconnoitering for chemicals was no child's play, on average an alert was declared five times daily at each strike of an unidentifiable missile.

▲ February 5 to 10, 1991 The unit is reinforced with 37 soldiers, more equipment, food and medical supplies are delivered.

▲ February 27, 1991 A Saudi C-130 transporter brings in new equipment from Czechoslovakia to provide better surveying conditions for the unit. An armored carrier adapted for chemical reconnoitering which is also effective against infantry weapons, communications equipment, informational materials and others.

▲ Also on that day two anti-chemical weapons sections assigned to Saudi brigades cross the Kuwaiti border. (They advance in the rear of the 20th Saudi Tank Brigade in the direction of Rukvi, Khauni, Djaru and Kuwait City. They reconnoiter for a presence of chemical weapons, secure anti-chemical weapons defenses and dispose of chemical weapons uncovered at one-time Kuwaiti army barracks).

▲ February 28, 1991 An armistice is declared after 1,014 hours from the time the armed conflict has started.

The unit's deployment after the end of hostilities:

▲ March, 1, 1991 At the war's conclusion there are changes in stationing of some sections of the Czechoslovak unit in the region. The staff and command remains on the base near King Khalid City, where other parts and staffs of the Allied armies are stationed - foremost the United States, Great Britain, Egypt, Syria. A part of the Czechoslovak unit is redeployed northward, to the Kuwaiti border to the vicinity of Hafar al Batin. The base camp is 40 kilometers southwest from Kuwait City. Two sections remain with Saudi brigades and are located about 35 kilometers southwest of Kuwait.

▲ March 7, 1991 The unit's commanding officer orders guard duty at the Czechoslovak Embassy compound in Kuwait City. Conditions in the area worsen; temperatures rise, the weather in the southwest is impacted by a thick smoke from burning oilfields in Kuwait. Frequently lights must be turned on in the daytime.

▲ March 21, 1991 On the basis of an amendment to the agreement with the Saudis, the materiel and equipment of the Czechoslovak unit desti-

Pohled do jedné z mobilních chemických laboratoří

A look inside a mobile chemical laboratory

ve Městě krále Chálida, vzdáleného asi 500 km od Rijádu - hlavního města KSA.

■ Působení SPCHJ do zahájení bojových operací spojenecké koalice na osvobození Kuvajtu:

▲ *Od 1. ledna 1991* je nasazena pro zajištění úkolů plynoucích z Dohody mezi vládami ČSFR a KSA: 2 protichemické odřady jsou dislokovány v týlu dvou saúdsko-arabských brigád ve vzdálenosti cca 35 až 45 km od iráckých a kuvajtských hranic. Jeden odřad a zdravotní odřad mají sídlo u Města krále Chálida v hlubokém týlu. (Svým působením naplňuje jednotka původní humanitární charakter, se kterým byla do oblasti vyslána. Jednotka nemění svůj účel podle toho, kde je nasazena. Ze své vojenské povahy se nemůže zúčastnit bojů. Velitel jednotky je přímo podřízen čs. představitelům, ale ve strategickém smyslu musí její činnost být koordinována se Spojeneckým velením). Jednotka v místech svého rozmístění plní v souladu s ustanoveními mezivládní dohody tyto úkoly:

- provádět pro saúdsko-arabské síly chemický a radiační průzkum;
- v případě nepřátelského použití chemických zbraní podporovat saúdsko-arabské síly při likvidaci jejich následků v rozsahu, který je stanoven kapacitními možnostmi jednotky;

- varovat saúdsko-arabské obyvatelstvo před chemickým a radiačním nebezpečím a školit saúdsko-arabský personál v oblasti protichemické ochrany včetně poskytnutí technické pomoci.

▲ *12. - 15. 1. 1991* Doplnění jednotky chemickým, zdravotnickým, technickým a týlovým materiálem nutným pro život a plnění úkolů jednotkou.

▲ *15. 1. 1991* Vypršení ultimata OSN, očekávání konfliktu mezi Irákem a mezinárodní koalicí. Čs. jednotka je připravena plnit úkoly dané zaměřením.

■ Činnost jednotky v operaci Pouštní bouře:

▲ *Se zahájením války* byl výkon služby našeho kontingentu nesmírně náročný. Málopočetné chemické odřady musely (v necelých dvaceti lidech jeden) souběžně zajišťovat nepřetržitou monitorovací činnost, provozovat laboratoř a mít vyčleněnou skupinu pro okamžitý zásah v případě chemického útoku. Chemický průzkum přitom nebyl žádnou stínovou záležitostí, průměrně až pětkrát denně byl vyhlášen poplach (musel např. nutně následovat po každém výbuchu neznámého původu).

▲ *5. - 10. 2. 1991* Jednotka doplněna o 37 dalších vojáků, potřebnou výstroj, výzbroj, potraviny a zdravotní materiál.

▲ *27. 2. 1991* Saúdsko-arabský letoun C 130 Herkules dopravil pro SPCHJ novou vojenskou techniku z ČSFR, umožňující další průzkum. Šlo o obrněný transportér pro chemický průzkum (a zároveň vhodnou ochranu proti pěchotním zbraním), spojovací materiál, informační a další.

▲ *27. 2. 1991* Překročily 2 protichemické oddíly přidělené k brigádám Saúdskoarabské armády hranice Kuvajtu. (Postupovaly s 20. tankovou brigádou, v jejich týlu ve směru Rukví, Chauní, Džahru a Kuwait City. V rámci průzkumu pátrají po přítomnosti che-

dobře znal podmínky v oblasti Středního východu z několikaletého působení na vysoké vojenské škole v Egyptě.

V průběhu měsíce listopadu 1990 byla připravena a uzavřena Dohoda mezi vládou ČSFR a vládou Království Saúdské Arábie (KSA) o činnosti a podmínkách pobytu čs. vojenských specialistů na území KSA. Dne 10. 12. 1990 byl SPCHJ vyhlášen rozkaz prezidenta ČSFR o vyslání do Saúdskoarabského království. Přeprava naší jednotky byla zajištěna letouny amerického voj. letectva C-5 GALAXY. Celá přeprava vzduchem končila 15. 12. 1990

Při přípravě k likvidaci chemické munice 20 km od Kuwait City

Preparations are under way to dispose of chemical ammunition 20 km from Kuwait City

mických zbraní, zabezpečují protichemickou ochranu a zneškodňují chemickou municí v bývalých kasárnách kuvajtské armády).

▲ 28. 2. 1991 Po 1014 hodinách od vypuknutí skutečného válečného konfliktu je vyhlášen klid zbraní (03.00 SEČ).

■ Činnost SPCHJ po skončení válečného konfliktu:

▲ 1. 3. 1991 V souvislosti s ukončením války dochází ke změnám v rozmístění některých částí čs. jednotky

v regionu: Štáb a velení čs. SPCHJ zůstává na základně u Města krále Chálida, kde jsou rovněž dislokovány části dalších jednotek a štáby vojsk spojenecké koalice - především USA, Francie, V. Británie, Egypta, Sýrie. Část čs. jednotky se přemísťuje severním směrem ke kuvajtské hranici od Hafar Al Batinu. Základní tábor - 40 km jihovýchodně od Kuwait City. 2 odřady zůstávají u brigád saúdskoarabské armády a nacházejí se zhruba 30 - 40 km jihovýchodně od Kuvajtu.

▲ 7. 3. 1991 Velitel naší jednotky zajišťuje od tohoto data střežení objektů čs. velvyslanectví v Kuwait City. Stav podmínek v oblasti Kuvajtu: teploty začínají stoupat, počasí na severovýchodě negativně ovlivňuje hustý kouř z hořících naftových polí v Kuvajtu. Často je nutno i přes den používat osvětlení.

▲ 21. 3. 1991 Na základě ujednání ke smlouvě dochází k inventarizaci materiálu čs. jednotky, který bude předán saúdsko-arabské armádě a zůstane na místě. Podle upřesnění předala čs. jednotka celkem 70 vozidel, vč. detekční techniky a odmořovacích souprav. Dále lehká terénní vozidla vybavená pro odmořování osob, zařízení a terénu, ale i Tatry a pojezdnu lékařskou ošetřovnu a obrněný transportér pro chemický průzkum.

▲ 28. 3. 1991 Jednotka je rozmístěna v 5 táborech - 198 vojáků. Přípravy na stahování jednotky a návrat do vlasti do 2 měsíců.

▲ 22. 4. 1991 Rozhodnuto o návratu větší části příslušníků SPCHJ do ČSFR s tím, že v Království Saúdské Arábie zůstane část příslušníků zabezpečující školení specialistů saúdsko-arabských ozbrojených sil.

* * *

Účastí ve válce v Perském zálivu se ČSFR postavila na stranu spravedlnosti, ve shodě s celosvětovým míněním. Konkrétní působení našich příslušníků v oblasti válečného konfliktu to plně potvrdilo. Ironií historie však zůstává, že za svobodu obecných ideálů (a vlastní země) naši vojáci převážně bojovali v zahraničí.

Předání vyznamenání příslušníkům čs. SPCHJ
Czechoslovak soldiers accept decorations

V rámci strážního zabezpečení se naši vojáci podíleli i na hlídkování u přístupových komunikací

As part of their duties Czechoslovak soldiers also patrol approach roads

ned for the Saudi army is inventoried so it can remain in place. Upon verification the Czechoslovak unit turned over a total of 70 vehicles, including detection technologies and decontamination assemblies. In addition, it gave up light all-terrain vehicles equipped for human, ground and facility decontamination and also heavy trucks, a mobile medical clinic and an armored carrier for chemical reconnaissance.

▲ March 28, 1991 The unit is redeployed in five camps - 198 soldiers. Preparations are started for its withdrawal, its return to Czechoslovakia is scheduled to take place within two months.

▲ April 22, 1991 A decision is made to return the greater part of the unit back home, provided that a portion of the unit stays behind to instruct specialists in the Saudi armed forces on protection from chemical weaponry.

* * *

With its participation in the Persian Gulf war, Czechoslovakia stood on the side of justice in accordance with worldwide public opinion. The actual work of its nationals in wartime circumstances has fully affirmed that. However, it remains a historical irony that our soldiers fought for freedom of general ideals (as well of their country) mainly abroad.

K nejvýznamnějším oceněním čs. vojáků v operaci Pouštní bouře patřila Medaile za osvobození Kuvajtu - udělená králem Saúdské Arábie Abd-Al-Azizem a Bitevní řád - udělený ministrem obrany, letectva a generálním inspektorem Království Saúdské Arábie
Among the most important decorations given to Czechoslovak soldiers for their participation in the Desert Storm operation was the Medal for Liberation of Kuwait presented by Saudi King Aziz and the Battle Order awarded by top Saudi military leadership

Vojenské historické muzeum Praha - Hradčany
The Museum of Military History - Prague

Muzeum letectví a kosmonautiky Praha - Kbely
The Museum of Aeronautics and Cosmonautics - Prague

Muzeum odboje a Armády České republiky Praha - Žižkov
The Museum of the Resistance and of the Army of the Czech Republic - Prague

Vydal Generální štáb AČR v redakci IMPULS. Šéfredaktor pplk. Dr. Václav Kupilík. Odpovědný redaktor Dr. Jaroslav Roušar. Textové zpracování Dr. Zbyšek Svoboda (pracovník Historického ústavu AČR) a Dr. J. Roušar. Technicky a výtvarně upravil Jindřich Studnička. Ilustrace v textu Fotoarchiv HÚ AČR; archiv Jiří Rajlich, Václav Straka, Pavel Dolan, Ludvík Vondrášek a Dr. Z. Svoboda; foto plk. doc. Pavel Jirkovský, CSc., pplk. Ing. Ladislav Sornas; pplk. Dr. V. Kupilík. Výtvarné řešení kreseb Jiří Petráček. Tisk Východočeská tiskárna, spol. s r. o., Pardubice. © Místerstvo obrany ČR - 1994
ISBN 80-85469-69-3